

Казки для хлопчиків

Як Клишко спровадив дідича у пекло

Як Климко спровадив дідича у пекло

Жив собі багатий-пребагатий дідич, що мав у володінні велике село. Люди добре обробляли землю, але не знали ремесла. А без ремесла навіть панське господарство слабує.

Одного разу дідич покликав трьох легінів. Першому сказав:

— Ану покажи руки.

Той показав. Пан подивився, щось поміркував і дав йому розказ.

— Підеш на рік до міста і навчишся там на коваля. Подивився на руки другого;

— Ти вивчишся на стельмаха.

Третій парубок, Климко, витягнув перед паном руки, з довгими, тонкими пальцями. Пан довго думав, потім каже.

— Ти вивчишся на злодія.

Пішли хлопці до міста. Там вчилися цілий рік, а як скінчився термін, вернулися в село. Один пішов до панської кузні, другий — до майстерні, а Климко плентався по подвір'ю і дивився, де би щось фарнути. Дідич його покликав до себе:

— Я хочу видіти, чого ти навчився. У стайні є кінь, якого я найдужче люблю. Укради його, продай на ярмарку і принеси мені готові гроші. Як не вкрадеш, то голову зітну.

— Для вельможного пана все зроблю,— відповів Климко.

На ніч дідич поклав добру варту коло свого коня, один наймит сів на нього верхи, другий тримав коня за хвіст, а два за капейстру.

Коли добре стемніло, Климко перебрався за стареньку жінку, взяв у торбу кілька фляшок горілки і став голосити коло панської брами:

— Ой Божечку святенький, я заблудилася в дорозі, ніч темна, додому далеко, а я не можу цю горілку донести.

— Ходи, бабко, сюди! — крикнув один з наймитів.— Переночуєш у нас, а завтра понесеш свою горілку.

Климко увійшов до стайні, ліг під жолоб і заснув. У той час наймити украли з торби горілку, випили її і швидко сп'яніли. Де стояли, там і звалилися...

Климко встав, вивів коня в лісок. Потім вернувся, висадив одного наймита на терлицю, другому дав тримати конопляний хвіст, а двом спереду — прив'язав мотузки до рук. Після того поїхав на ярмарок коня продавати.

Вранці пан увійшов до стайні й за голову схопився.

Того ж таки дня вернувся Климко з ярмарку і дав панові гроші За проданого коня.

— Тепер, Климку, маєш украсти вола від плуга,— сказав йому Дідич.

— Для вельможного пана все зроблю.

Папські форналі орали під лісом. Климко подивився на них здалеку й подумав, як украсти вола. Він узяв квочку з курчатами й пустив на краю лісу. Один з форналів пішов врубати на пужална бучок. Побачив квочку з курчатами й покликав інших форналів:

— Ходімо, хлопці, сюди, наловимо тут лісових птахів. Форналі покинули волів і побігли ловити курчат.

Климко випряг вола з ярма, відрізав кавалок його хвоста, встромив другому воліві до рота і втік з худобиною в ліс.

Форналі зловили квочку з курчатами, принесли до воза — глип — один віл пропав!

— Дивись, яке диво, віл вола з'їв! — крикнув один з форналів.— Ади, не встиг хвоста прогинути.

Пішли форналі до пана і замельдували.

— Паночку, сьогодні, коли ми орали під лісом, віл вола з'їв. Дідич зрозумів, чия то робота.

Покликав Климка до себе й сказав:

— Як ти такий мудрий, то вкради мою паню.

— Зроблю так, як хоче наш вельможний пан.

Климко купив добру пару чобіт і кинув один чобіт у лісі серед дороги, а другий трохи далі. Заліз у корчі й чекає.

Почувся стукіт кінських копит. То пані їхала до міста. Фірман глипнув на землю й вигукнув:

— Ади, вельможна пані, чобіт!

— Злізь і візьми його,— відповіла пані.

— А що буду робити з одним чоботом? Якби два, то було б що носити. А так...— і фірман цьвохнув батогом.

Через якийсь час побачив другий чобіт. Притримав коні і сказав:

— Ади, вельможна пані, другий чобіт.

— Я тобі казала взяти перший чобіт. Злізь і біжи за ним, доки хтось не забрав.

Климко чув з-під корча, що вони говорили. Коли фірман вернувся за чоботом, він вискочив на сидіння, схопив віжки в руки і поїхав якомога швидко.

На середині лісу його здибали чорти.

— Куди тікаєш, Климку?

— У місто, на ярмарок.

— Що везеш продавати?

— Вельможну паню.

— Продай її нам. Скільки правиш?

— Мішок грошей.

Чорти кинули легіневі гроші, сіли на бричку й поїхали. Климко вернувся додому.

— Я вкрав, вельможний пане, вашу жінку. Дідич почухав потилицю й каже.

— Приведи її назад, заплачу триста ринських.

— Папі вже нема.

— А де ж вона?

— Продав її чортам.

Дідич заплакав ревними сльозами.

— Ти здурів, Климку? Що я робитиму тепер без моєї коханої пані?

— Не плачте, вельможний пане, вона живе щасливо, у кришталевому палаці. В неї щодня є високі гості — принци, князі, графи.

— Поведи мене, Климку, до неї, бо я ніде ніколи не бував.

— Не поведу, вельможний пане.

— Чому?

— Бо ми пропадемо без такого доброго дідича, як ви. Вам сподобається в пані, і не захочете вернутись. А що ми, сироти, тоді будемо робити?

— Я вернуся, Климку, не журися...

— Ні, папочку. Тоді зробіть так: скличте людей і сповістіть їм, що як ви не вернетесь, то вони будуть вільні від панщини. І що тільки я дістану право ділити між ними ваше господарство.

— Говориш, Климку, як п'яний. Кажу ж тобі, що вернуся,— розсердився пан.

— Як вернетесь, все буде по-старому.

Пан подумав і все зробив так, як сказав Климко.

На другий день нарубок взяв горщик води, жмуток якогось зілля і кавалчик крейди. Пішов з дідичем у ліс. Залишив його під дубом, а сам подався знов до того місця, де здибався з чортами.

Вмочив зілля у воду і скропив довкола землю. Потому лазив на колінах з крейдою в руці.

Кілька чортів вискочили з-під землі й спитали;

— Що ти робиш, Климку?

— Обводжу святе місце.

— Нащо?

— На ньому хочу збудувати церкву.

— Ти звар'ював, Климку? Нащо нам церкви над самою головою?

— Мене то не обходить. Завтра попи мають тут службу божу правити.

— Що хочеш за те, аби ти дав нам чистий спокій? — спитав старший дідько.

— Хочу, щоб ви забрали мого пана до пекла і дали йому там гарячу роботу. Він чекає вас отам, під дубом,— показав Климко.

— Давай його сюди! — втішилися чорти.

Зловили паниська, затягли до пекла і там йому одразу показали, по чому лікоть киселиці.

Климко вернувся у село, роздав чесним людям усі панські маетки й поля. Він довго жив, землю свою орав і нічого у людей не крав. Може, й тепер ще живе на світі.